

Prospekce lokality XXXXXXXXXX

Nálezová zpráva o terénním průzkumu

AMČR: C-202010524

Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

2023

Evidenční list

Katastrální území: [REDACTED]

Dokumentovaná období: neolit-eneolit, zemědělský pravěk, starší d. bronzová, mladší d. bronzová, doba římská, raný středověk, vrcholný středověk, novověk

Dokumentované areály: sídlištní, neurčené

Číslo projektu v AMČR: C-202010524

Inv. čísla nálezů: C-202010524 (N00001-N00022), př. č. A00051/2023

Uložení: Muzeum hlavního města Prahy, příspěvková organizace

Termín výzkumu: 6. 6. 2020 – 27. 7. 2021

Provádějící instituce: Archeologický ústav AV ČR, Praha, v.v.i.

Vedoucí výzkumu: Mgr. David Daněček

Zprávu podává: Mgr. David Daněček

Datum: 18. 4. 2023

Projekt průzkumu C-202010524

Mgr. David Daněček

Předpokládaný časový rozsah

Od 1. 6. 2020 do 1. 7. 2021 (cca 1 rok)

Popis projektu

Odborný záměr - reakce na nelegální činnost s detektory kovů, ověření a systematický průzkum lokality známé z leteckého snímkování. První etapa (sezóna) projektu v rámci vývoje, zkušebního provozu a testování AMČR-PAS.

Intenzivní pravěké a zejména časně historické osídlení prostoru dnešních [redacted] je známo již řadu desetiletí díky starým nálezům ze zdejších cihelen, např. [redacted], náhodným nálezům z období výstavby RD či inženýrských sítí, a v neposlední řadě prostřednictvím plošně rozsáhlých záchranných výzkumů [redacted]. V roce [redacted] zaznamenal D. Daněček na čerstvě zveřejněných leteckých mapách na portálu Mapy.cz na [redacted] rozsáhlá uskupení desítek bodových pravoúhlých objektů charakteru polozemnic. Orientační povrchové sběry z následujících let [redacted], které jsou uloženy v archeologické sbírce Muzea hlavního města Prahy, doložily v těchto místech bohaté polykulturní osídlení z období neolitu-eneolitu, doby bronzové, doby laténské, doby římské a raného středověku.

Zevrubný detektorový a povrchový průzkum si klade za cíl zpřesnění datování, plošné vymezení a určení charakteru jednotlivých komponent, stejně jako záchranu nálezového fondu z prostředí ornice před nespolupracujícími hledači s detektory kovů, zemědělskou technikou a případnou investiční výstavbou na lukrativních pozemcích na okraji Prahy. Podle ústní tradice byla lokalita hojně navštěvována uživateli detektorů kovů dávno před rokem 2010.

Územní rozsah

Severní a východní část katastrálního území [redacted], mimo intravilán, [redacted]

Konkrétně se jedná o parc. č.: [redacted]

Metodika a způsob organizace

Archeologický výzkum formou povrchových a detektorových prospekcí provede pod odborným vedením Mgr. Davida Daněčka prospekční skupina, etablovaná od roku 2018 při Oddělení terénní archeologie ARÚ Praha, [redacted]. Všichni spolupracovníci budou náležitě proškolení a registrováni v AMČR-PAS. Na všechny výše uvedené pozemky byl získán

souhlas s prospekci od zemědělského družstva [REDAKCE] Prospekce jednotlivých půdních celků budou v průběhu roku konzultovány s agronomem družstva. Spolupracovníci budou vybaveni zalaminovanými doklady o spolupráci s ARÚ Praha s platností na dva roky, potvrzenými vlastnoručním podpisem ředitele ARÚ Praha, Mgr. Janem Maříkem, Ph.D. Ostatní osoby detektorující na uvedených pozemcích bez dokladu o spolupráci s ARÚ Praha nebo jinou oprávněnou archeologickou organizací a prokazatelnou příslušností k projektu se vystavují trestnímu stíhání.

Všichni spolupracovníci mohou vykonávat detektorovou i povrchovou prospekci podle svých časových možností, bez nutné osobní přítomnosti archeologa. Archeologické nálezy budou polohově zaměřovány ručními GPS stanicemi nebo mobilními aplikacemi. Zaznamenávány budou i další nálezové okolnosti – jméno, datum, hloubka uložení nálezu. Nálezy budou průběžně předávány vedoucímu projektu v zipovacích sáčcích spolu s nálezovými okolnostmi a číselným identifikátorem nálezu v rámci projektu.

Výběr nálezů

Jednoznačné archeologické nálezy vloží sami nalezcí do evidence samostatných nálezů v AMČR-PAS. Nejednoznačné nálezy budou nejprve konzultovány s archeologem. Vedle kovových nálezů bude sbírána a zaměřována i kamenná industrie, přesleny, sklo nebo významné keramické nálezy (např. importovaná keramika doby římské). Předmětem výzkumu budou vedle pravěkých a středověkých nálezů i významné nebo jinak zajímavé nálezy z období novověku, související např. s využíváním pozemků řádem Křižovníků s červenou hvězdou. Recentní odpad bude směřován po důkladné selekci do komunálního nebo tříděného odpadu.

Uložení archeologických nálezů v archeologické sbírce Muzea hlavního města Prahy je domluveno s Mgr. Miroslavou Šmolíkovou, vedoucí Oddělení archeologických sbírek. Poslední úroveň selekce bude stanovisko kurátora archeologických sbírek Mgr. Daniela Bursáka k jednotlivým položkám, jenž nálezy převezme spolu s jejich tabelárním seznamem od vedoucího projektu po ukončení stávajícího projektu.

Úkolem projektu (alespoň prozatím) není vědecké zhodnocení dat získaných v terénu, ale aktuální potřeba záchrany samotných předmětů a jejich prostorových vlastností pro budoucí výzkum.

Závěr a vyhodnocení projektu

Jak už bylo uvedeno výše, primárním úkolem projektu byla záchrana samotných předmětů z prostředí ornice, včetně jejich prostorových vlastností, pro budoucí výzkum a vědecké zhodnocení. Tento cíl se podařilo naplnit. Spolupráce s amatérskými zájemci o archeologii či historii se ukázala být jako užitečný nástroj pro podobný typ projektu. Výsledkem zhruba čtvrt roku (13. 8. – 20. 11. 2020) trvajících prospekce polykulturní lokality je záchrana několika desítek artefaktů či jejich fragmentů z různých období pravěku, středověku a novověku, obdobími neolitu počínaje a prusko-rakouskými válkami konče. Získané nálezy rozšíří a obohatí archeologickou sbírku Muzea hlavního města Prahy, přispějí k poznání vývoje osídlení v okolí [redacted] doplní stávající informace o rozsahu osídlení a případně poskytnou podpůrný argument pro NPU při zvažovaném podání návrhu na vznik archeologické památkové zóny v uvedeném prostoru kolem [redacted]. Vedlejším produktem naší společné prospekce bylo výrazné omezení až zastavení činnosti nespolupracujících hledačů v lokalitě, jelikož jejich přítomnost nebyla hospodařícím družstvem nadále tolerována.

Průběh spolupráce

Prospekci se účastnili pouze dlouholetí spolupracovníci ARÚ Praha z řad amatérů s bohatými zkušenostmi z jiných výzkumů a průzkumů, kteří zvládají podobné prospekce zcela samostatně. Proto nebyly organizovány žádné společné akce. Záměr vyrazit na prospekci byl oznamován vedoucím projektu, který na základě informací o stavu jednotlivých půdních bloků od agronoma potvrdil spolupracovníkům souhlas družstva s prospekci daného bloku v konkrétním časovém období. Nálezy zaměřovali prospektoři samostatně, stejně jako je vkládali po akci do AMČR-PAS a následně předávali (příležitostně) vedoucím projektu. Nutnost urgentního výjezdu archeologa do terénu v rámci tohoto projektu nevznikla a ani nebyla vzhledem k pohybu na oraných plochách očekávána. V případě nálezu celého bronzového nákrčníku (N-00021) ohlásil spolupracovník, že okolí nálezu nejeví známky dalších bronzových artefaktů, které by nasvědčovaly přítomnosti naoraného depotu.

Nálezový fond

V roce 2020 bylo v rámci zkušebního provozu AMČR-PAS evidováno v lokalitě celkem 21 jednotlivých nálezů (N00001–N00019 a N00021–N00022) od čtyř spolupracovníků. Nález N00020 nebyl spolupracovníkem včas odeslán a tudíž ani potvrzen, proto byl po předání zapsán jako N00022. Jednalo se celkem o 15 ks předmětů z barevných kovů (měď, mosaz, bronz), dva olovené předměty, stříbrnou minci, hliněný korál, kamennou sekeru a úštěp. V uvedeném souboru převažovaly bronzové a mosazné spony doby římské (7 ks). Dále byla zastoupena, většinou jedním až dvěma kusy: jehlice, pinzeta, mince, nýt, kroužek, nákrčník, přeslen, opaskové nákončí a stylus(?). Připomínáme, že šlo pouze o zkušební (pilotní) provoz aplikace, další méně významné nálezy proto byly pouze zaměřeny a předány vedoucím projektu bez evidence v AMČR-PAS. Jednalo se o 9 ks keramických zlomků, 14 ks barevných kovů, 1 stříbrný slitek, 2 ks stříbrných mincí a 1 úštěp SGS v celkem 15 sáčcích.

Po základním zpracování dat a předběžném vyhodnocení nálezů byly tyto předány v roce 2021 do archeologické sbírky Muzea hlavního města Prahy v 36 samostatných sáčcích společně s tabelou nálezů, která obsahuje veškeré nálezové okolnosti. Nálezy za muzeum, které zajistí jejich konzervaci a trvalé uložení, převzal Mgr. Daniel Bursák.

Kontinuita a návaznost

Projekt C-202010524 v lokalitě [redacted] návazal na povrchové sběry uskutečněné v letech [redacted], materiál z nich je uložen [redacted]. Pokračování výzkumu v dalších letech (2021–2022) je součástí projektu C-202108672. V roce 2023 bude pokračování projektu přiděleno opět nové označení.